

Dr Kees Kuiken

荷兰高良作

生活汉语

LEVEND CHINEES

Beknopte leergang modern gesproken Chinees,
met moderne Chinese karakters
ter ondersteuning van het woordbeeld.

Zevende herziene en uitgebreide uitgave

@ 1997-2006 Chinterpret c.s. / dr C.J.Kuiken, Haren (Gn)

Alle rechten voorbehouden. Overname van de inhoud of gedeelten daarvan in welke vorm ook,
is uitsluitend toegestaan met voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

Deze leergang is gezet en opgemaakt op MSWrite onder Twinbridge 4.0.

WOORD VOORAF

Levend Chinees is ontstaan als beginnerscursus aan de Volksuniversiteit Groningen. De inleiding ervan wordt nu vanaf september 2006 beschikbaar gesteld voor de cursisten Chinees (Algemeen, beginners) aan het Talencentrum van de Rijksuniversiteit Groningen. De presentatie in deze leergang van teksten met karakters, *pinyin* en woord-voor-woordvertaling is gebaseerd op het befaamde 'bruine boekje' *Chinese For Beginners* (Beijing 1976). De lesteksten zijn vereenvoudigd, de toelichting en oefeningen uitgebreid en nieuwe teksten toegevoegd in de trant van de *Delftse methode* van Montens en Sciarone (Meppel 1991 en later). De inleiding is nu uitgebreid en herschreven. *Levend Chinees* is geen cursus om Chinese schrifttekens ('karakters') te leren lezen en schrijven. Wel worden karakters gebruikt als ondersteuning van het woordbeeld en wordt het freeware-programma *WRITE CHINESE* op een diskette bijgeleverd. Mijn dank gaat uit naar alle vrienden die de leergang in de afgelopen jaren met hun op- en aanmerkingen hebben verrijkt, met name Greta Tsao, Wang Huiqin en wijlen dr Xu Rong. Alle fouten zijn voor mijn rekening.

Haren, september 2006
De Sitterweg 4, 9751 VJ

Dr Kees Kuiken, beedigd vertaler Chinees
chinter@wxs.nl

L I T E R A T U U R L I J S T

Het allerbeste boek over de spraakkunst van het levende algemeen-beschaafd Chinees (ABC) is Jeroen Wiedenhof, *Grammatica van het Mandarijn* (Amsterdam 2004). Ook de algemene inleiding in dit boek is mooi en uitgebreid. Een aardige reisvocabulary is *Een mondje Reischinees* van A. Wei (Utrecht 1991). Als woordenboek met tweezijdige fonetische hulp beveel ik aan: M. Harman, *A Concise English-Chinese/Chinese-English Dictionary* (Oxford en Hongkong 1987-). De meeste Nederlands-Chinese woordenboeken staan vol fouten en zijn ongeschikt voor beginners. Een gunstige uitzondering is M. Guo e.a. (red.), *Nederlands-Chinees woordenboek* (Beijing 2003). Wie vooral Chinees wil leren lezen en schrijven, kan terecht bij de 'oude' TELEAC-cursus 你好 NI HAO (Utrecht 1986; inclusief cassettebandjes beschikbaar in onze Letterenbibliotheek). De 'nieuwe' TELEAC-cursus (op www.teleac.nl) maakt helemaal geen gebruik van Chinese karakters. De Chinese Boekwinkel 萌芽 Mingya (Geldersekade 105, 1011 EM Amsterdam, metro: Nieuwmarkt, www.mingyabooks.com) heeft bijna alles wat er in en over China wordt uitgegeven. Kijk ook eens op www.geledraak.com en voor Chinese software bijvoorbeeld op www.twinbridge.com.

S O O R T E N C H I N E E S

Chinees kunnen we op drie manieren indelen: per tijdvak, per streek en naar maatschappelijk niveau.

O U D -, K L A S S I E K E N M O D E R N C H I N E E S

Oudchinees

Het Oudchinees bestond bijna alleen uit eenlettergrepige woorden. Door een ingewikkeld klank- en toonstelsel konden de sprekers die woorden uit elkaar houden. Zo'n taal leent zich alleen voor vastlegging door middel van een soort beeldschrift. Dit schrift bestaat in gewijzigde vorm nog steeds. Er zijn ook veel Oudchinese teksten bewaard gebleven.

Klassiek Chinees

In de Middeleeuwen was het geschreven Chinees (文言 wenyán) ontwikkeld tot een kunstige schrijftaal met ingewikkelde regels, ongeveer zoals het Klassiek Latijn. Oud- en Middelchinees worden samen ook wel Klassiek Chinees genoemd. Het was de bestuurstaal van de keizerlijke ambtenaren ('mandarijnen'). Daarom wordt ook het huidige algemeen beschaafd Chinees nog steeds 'Mandarijns' (官话 guānhuà) genoemd. In al die eeuwen keizerrijk bleef de schrijftaal ongeveer hetzelfde.

Modern Chinees

De spreektaal ontwikkelde zich echter verder tot een meerlettergrepige taal, die net zo veel of weinig op het Klassiek Chinees leek als modern Italiaans op Klassiek Latijn. Daarom was Klassiek Chinees voor gewone mensen moeilijk leesbaar. Ze kenden een deel van de tekens wel (mandarijnen moesten een enorme woordenschat beheersen), maar wat er stond was letterlijk Chinees voor ze. Na de val van het Keizerrijk (1911) begon een aantal jonge schrijvers weer romans en verhalen in de beschaafde spreektaal uit te geven. Dat is het begin van het Modern Chinees (白话 bāihuà).

C H I N E S E S T R E E K T A L E N

De Lange Rivier verdeelt China in een noordelijke en een zuidelijke helft. Boven de Lange Rivier wordt Algemeen Beschaafd Chinees (ABC of 普通话 Pǔtōnghuà) gesproken, al vinden we ook plaatselijke accenten en dialecten zoals het plat Beijings of het Shandongs. Het stroomgebied van de Gele Rivier is de bakermat van de Chinese taal en beschaving. Beneden de Lange Rivier lag vroeger een aantal koninkrijken met eigen Chinese talen, die in de loop van de geschiedenis bij het keizerrijk China zijn gekomen. In het huidige zuiden van China spreekt de plaatselijke bevolking nog steeds de eigen streektaal, maar op de

scholen wordt Algemeen Beschaafd Chinees geleerd. De norm voor zinsbouw en uitspraak is het moderne beschaafde Chinees zoals dat in Beijing (en in dit boek) wordt gesproken. De voornaamste streektaalen zijn:

Kantonees of Yue (genoemd naar het voormalige rijk 粵 Yue), gesproken in de provincie Guangdong en in de Britse kroonkolonie Hong Kong. Het wordt soms 'Hongkongchinees' genoemd. Beschaafd Kantonees (Stad-Kantonees) is eigenlijk het dialect van de provinciehoofdstad Guangzhou (广州话 *Guangzhouhua*).

Hokkian of Min (genoemd naar het voormalige rijk 闽 Min), gesproken in de provincie Fujian. Er zijn twee soorten: Noordhokkian (闽北话 *Minbeihua*) en Zuidhokkian (闽南话 *Minnanhua*). Ze verschillen tamelijk sterk. Nauw verwant aan het Zuidhokkian is het dialect van Chaozhou 潮州 in Guangdong.

Hakka of Ke 客家 is de taal van een Chinese volksstam die vermoedelijk in de 17e eeuw op de vlucht voor natuurrampen van Midden- naar Zuid-China verhuisde en daar zijn eigen taal en cultuur handhaafde. We vinden Hakka's (客家 Kejia) in Fujian, Guangdong en Hongkong en tegenwoordig ook overzee.

Zhejiangs of Wu (genoemd naar het voormalige rijk 吴 Wu ten zuiden van de monding van de Lange Rivier). De dialecten van Shanghai, Ningbo, Wenzhou en andere steden in en om de provincie Zhejiang zijn allemaal Wu-dialecten.

De kuststrook tussen Shanghai en Hongkong is altijd dicht bevolkt geweest, maar de bebouwbare oppervlakte beperkt. Vandaar de stromen emigranten uit de drie kustprovincies Guangdong, Fujian en Zhejiang naar Zuidoost-Azie (ook het vroegere Nederlands Indië!), Amerika en later ook Europa. De bovengenoemde streektaalen worden door veel Chinezen in den vreemde gesproken. In Hong Kong werd tot voor kort bijna uitsluitend Kantonees (of Hakka) en nauwelijks Mandarijns gesproken, omdat de bestuurstaal er altijd Engels was. Met de overname door China is dat aan het veranderen. Veel Hongkongers leren nu Putonghua. De Chinezen in Zuidoost-Azie leren Mandarijns op school, net als in China. Thuis spreken ze vaak hun oude streektaal: vooral Kantonees, Chaozhou, Hokkian en Hakka. Op Taiwan wordt vanaf de 17e eeuw Hokkian gesproken. Toen begonnen Chinezen uit Fujian zich op het eiland te vestigen. De Nationalistische regering die in 1949 vanaf het vasteland overstak naar Taiwan, heeft het Mandarijns op de scholen en in het openbare leven verplicht gesteld. De Chinezen in Nederland spreken in meerderheid Kantonees of het dialect van Wenzhou of Qingtian (in Zhejiang). Daarnaast wonen er veel Hakka's in Nederland. De meesten kennen ook Mandarijns. Veel Nederlands-Indische Chinezen die na 1949 naar Nederland vluchtten, spraken Hokkian. Achternamen als The en Oei zijn Hokkian-vormen.

TAAL EN MAATSCHAPPELIJKE STATUS

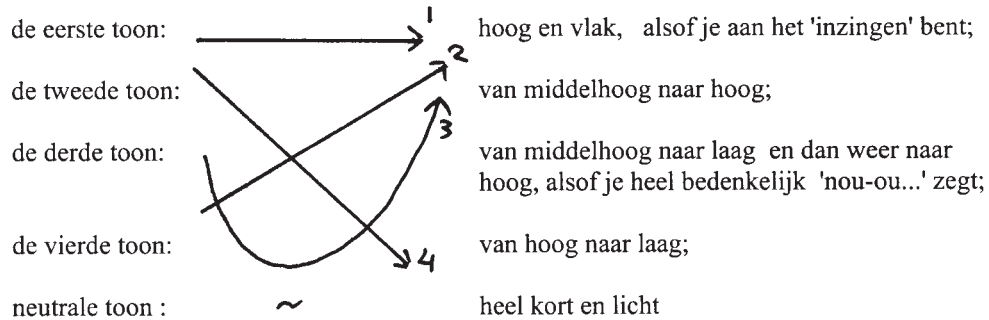
We zagen dat het geschreven Klassiek Chinees een soort statussymbool was voor de mandarijnen des keizers. Hoe meer tekens hij kende, hoe hoger hij in aanzien stond. Veel hoge mandarijnen waren ook verdienstelijke dichters. Om mandarijn te worden, moest je in de keizertijd deelnemen aan open examens. Er werd geen staatsrecht of boekhouden getoetst, maar literair opstel! In het moderne Chinees is daar iets van blijven hangen. Het is beschaafd om Pekinees te spreken, zonder daar streek- of dialectuitdrukkingen door te mengen. Belezen Chinezen met een goede opleiding gebruiken vaak klassiek Chinese uitdrukkingen in hun spreek- of schrijftaal. Ongeveer zoals je in het Nederlands af en toe een Frans of Latijns woord of gezegde bezigt. Chinezen vinden dat niet overdreven.

DE VIER CHINESE TONEN

Voor je Chinees van het blad kunt lezen, moet je vier tonen leren onderscheiden. De tonen staan in het pinyin met toonaccenten boven de woorden. Een woord met de verkeerde toon zou voor een Chinees onverstaaenbaar zijn. Voor een aantal woorden in het bijzonder komt de toon er sterk op aan:

买 <i>mǎi</i> (kopen)	哪儿 <i>nǎr</i> (waar?)	好 <i>hǎo</i> (goed)	马 <i>mǎ</i> (paard)
卖 <i>mài</i> (verkopen)	那儿 <i>nàr</i> (daar)	号 <i>hào</i> (nummer)	骂 <i>mà</i> (schelden)

In de praktijk doet een duidelijke uitspraak, maar vooral het zinsverband ook al veel. Zorg dus eerst dat je klanken goed verstaanbaar zijn! Maak vooral duidelijk onderscheid tussen aangeblazen en niet aangeblazen letters en vervolgens tussen wel en niet retroflexe letters (zie verderop). Er zijn gebieden in China waar men nauwelijks retroflexe letters kent. Het Kantonees bevat zelfs helemaal geen retroflexen. Er zijn ook gebieden in China waar geen vaste intonatie bestaat (de omgeving van Wenzhou) of waar de intonatie heel anders is (het Kantonees taalgebied). De algemeen beschaafde Chinese intonatie is de beschaafde intonatie van het Beijings. Maar in Tianjin, twee uur sporen van Beijing, is de intonatie precies omgekeerd aan de Beijingse: dus een lage toon waar je een hoge verwacht en een stijgende toon waar je een dalende verwacht. Laat je hierdoor niet in de war brengen: oefen keurig Pekinees van de taalbandjes, zorg eerst voor een goede uitspraak op 'zangtoon' (dat is de 'eerste toon' in het Beijings) en dan op alle tonen. De vier Beijingsse tonen en de zogenaamde 'neutrale' toon, die geen toonaccent krijgt, gaan als volgt:

Voorbeeld van de vier (of eigenlijk vijf) tonen met toonaccenten:

妈 mā (mama) 麻 mā (hennep) 马 mǎ (paard) 骂 mǎ (schelden) 吗 ma

Het neutrale vijfde 'ma' wordt verderop uitgelegd. Naarmate mensen sneller praten, wordt hun intonatie minder duidelijk. Je hoort de eerste tonen er wel boven uit en de vierde tonen worden een soort 'klemtonen'. Midden in een zin hoor je bijna geen derde tonen. Die 'verschuiven' namelijk en gaan op tweede of vierde tonen lijken. Alleen aan het eind van een zin hoort u soms een 'volle' derde toon. Voor deze en een handvol andere toonverschuivingen bestaan regels. Lees deze door en luister hoe uw docent u de voorbeelden 'voorzingt'.

TOONVERSCHUIVINGEN

1. Als op een lettergreep die de derde toon heeft een derde toon volgt, krijgt de eerste lettergreep een tweede toon.
2. Als op een lettergreep die de derde toon heeft een andere toon volgt, krijgt de eerste lettergreep een licht dalende (zogenaamde halve derde) toon. Van een groepje derde tonen houdt alleen de laatste lettergreep de volle derde toon, de andere worden 'halve derden'.
3. 一 yī betekent 'een' en heeft een eerste toon als het als zelfstandig hoofdtelwoord wordt gebruikt. Maar als bijvoeglijk hoofdtelwoord (met een zogenaamd 'maatwoord' erachter) krijgt het een tweede toon (voor een maatwoord met een vierde toon), of een vierde toon (voor een woord met een van de andere tonen).
4. 不 bù betekent 'niet' en heeft een vierde toon, maar als het wordt gevolgd door een andere vierde toon, krijgt het een tweede toon.
5. 是 shì is het koppelwerkwoord 'zijn' en heeft officieel een vierde toon. Die wordt echter alleen uitgesproken als het woord met nadruk wordt gebruikt. Anders krijgt het altijd de neutrale toon.

DE "ZWEVENDE NOTENBALK"

Zelfs al houd je rekening met de toonverschuivingen, als je naar de intonatie van een geboren Chinees-spreker luistert, zul je merken dat de tonen die je waarneemt vaak sterk van de tonen volgens het woordenboek afwijken. Waar je een vlakke toon verwacht hoor je een stijgende of dalende toon enzovoorts. In het Nederlands hebben woorden geen vaste toon. De toon gaat op en neer met de melodie van de zin. Dat noemen we dan intonatie. Onderzoek heeft inmiddels aangetoond dat de natuurlijke intonatie van het Chinees ook op- en neergaande zinsmelodieën kent. De tonen van de afzonderlijke woorden worden beïnvloed door de zinsmelodie. Als de zinsmelodie sterk stijgt, zal een dalende (4e) toon vaak niet als zodanig worden waargenomen. Op grafieken waarbij de horizontale as het tijdsverloop aangeeft en de verticale as de toonhoogte, zien we de zinsmelodie van geregistreerde Chinese zinnen als een brede band boven de x-as slingeren. We noemen dit de 'zwevende notenbalk'. Als we deze zwevende notenbalk weer 'rechttrekken', kloppen de tonen weer met de tonen volgens het boekje. We zien op deze grafieken dat het toonbereik van het Chinees veel ruimer is dan dat van het Nederlands. Daarnaast blijkt de toonwaarneming te worden beïnvloed door het optreden van klemtonen. Die liggen vaak op de laatste lettergreep van een woordgroep. Maar omdat die laatste lettergreep vaak een neutrale toon krijgt, merken we daar in de praktijk niet zoveel van. Bij mededeelzinnen gaat de zinsmelodie van hoog naar laag. Bij vraagzinnen gaat de melodie aan het eind omhoog, net als bij ons. Als de nadruk in een zin sterk op een woord ligt, zal de zinsmelodie daar sterk stijgen. **Tip:** luister eens naar *Different Trains* van Steve Reich.

K L A N K

Het Chinees heeft een ingewikkeld klankstelsel. In het Oudchinees waren er veel verschillende klanken. De taal bestond toen bijna alleen uit eenlettergrepige woorden. In het moderne Algemeen Beschaafd Chinees zijn veel 'oude' klanken verdwenen, maar een aantal voor ons vreemde klanken bestaat nog. De voornaamste moeilijkheid bij de uitspraak van het moderne Chinees is dat er naast ons vertrouwde klanken vreemde klanken voorkomen die op die vertrouwde klanken lijken en die we er daarom moeilijk van kunnen onderscheiden. De meeste Chinese lettergrepen beginnen met een medeklinker en eindigen hetzij op een klinker, hetzij op een klinker plus neusklank. De meeste klinkers zijn vrij gemakkelijk uit te spreken. Medeklinkers zijn moeilijker uit elkaar te houden. We delen ze in aan de hand van de volgende vragen:

1. Is de klank stom of stemhebbend?
2. Wordt de klank gevormd op de lippen of tanden, op de tong of in de keel?
3. Is de klank aangeblazen of niet?
4. Zit de tong tegen het gehemelte of niet?

Zo kunnen we de Chinese medeklinkers in de volgende tabel onderbrengen:

SOORT:	niet aangeblazen:	aangeblazen:	sissers:	stemletters:
lipletters:	b	p	f	m
tandletters:	d	t		n
'scherpe' wrijfletters:	z	c	s	l
'dikke' wrijfletters:	zh	ch	sh	r
tandwrijfletters:	j	q	x	
keelletters:	g	k	h	ng

De **negen lastigste medeklinkers** (de 'dirty nine' van het Chinese klankstelsel) zijn in de tabel **vet** gedrukt. Bij de Chinese klinkers onderscheiden we een-, twee- en drieklanken. Van veel klinkers komen bovendien vormen voor met de neusklank -n of -ng aan het eind. De meeste klinkers leveren ons weinig problemen bij de uitspraak op. Zoals we in de tabel zagen, zijn de meeste Chinese medeklinkers stom. Na sommige wrijfletters kan een 'neutrale klinker' 'i' (de 'uh-jakkie' klank) optreden. Dat betekent dat de wrijfletter stemhebbend wordt gemaakt en vervolgens even aangehouden. Dit gebeurt alleen bij ci, chi, si, shi, ri, zi en zhi. De medeklinkers n en l lijken in het Chinees sterk op elkaar. De n is een door de neus uitgesproken l.

CHINESE VOORKEURSPELLING : P I N Y I N

Pinyin is een in China zelf ontwikkelde manier om de spelling van Chinese woorden in westers alfabet te normaliseren. Het is niet de gemakkelijkste manier om Chinees van het blad te leren lezen. Toch zult u het moeten leren, want het is de meest gebruikte en de nauwkeurigste manier. We geven eerst alle beginklanken (medeklinkers) en dan alle eindklanken (klinkers). U vindt in de tabellen hieronder links een aantal Nederlandse klanken. Daarnaast een of twee lettercombinaties in pinyin. U zult daarin de medeklinkers uit de voorgaande tabel herkennen. Boven elke combinatie staan aanwijzingen voor de uitspraak.

BEGINKLANKEN IN HET CHINEES

Nederlands:	stom:	stom en aan- geblazen:	retro- flex:	stem- hebbend:
F	f			
G	h			
J				y
K	g	k		
L				l
M				m
N				n
NG				ng
P	b	p		
R			r	
S	s		sh	
SJ	x			
T	d	t		
TJ	j	q		
TS		c	ch	
TZ	z		zh	
W				w

1. Het pinyin gebruikt de letters van het alfabet anders dan wij. Een afzonderlijke medeklinker wordt zoveel mogelijk met een enkele letter geschreven.

2. De letter h achter een medeklinker geeft een gehemeltewrijfklank of retroflex aan. Voorbeeld: de sh. Dit is de retroflex die bij de letter s hoort. Hij wordt 'retroflexe (of 'dikke' s' genoemd. Probeer de s als scherpe sisletter te zeggen, dus met uw tong tegen uw tanden. Probeer daarna de sh: leg uw tong tegen uw gehemelte en maak hem een beetje hol. Doe dus precies het omgekeerde van wat u doet als u bij de dokter 'aaa' zegt. Houd uw tong zo en probeer nu weer een s te zeggen. Dit is de retroflexe sh. Probeer door oefenen het verschil te horen tussen de s en de sh. Oefen nu: de z en de retroflexe zh, de c en de retroflexe ch.

3. De c is een aangeblazen z. De retroflexe ch is dus een aangeblazen zh (hij klinkt ongeveer als de t in het Groningse 'Martini^{toorn}'). De h in het pinyin is een beschaafde g. Geen harde Groningse, geen zachte Limburgse, maar een gewone g. In Noord-China klinkt hij vrij hard, in Zuid-China klinkt hij meer als onze h.

5. De r is een Amerikaanse of wel 'Wassenaarse' r. Dus geen keel-r en ook geen rollende r.

De Chinese klinkers staan dicht bij de Nederlandse dan de Chinese medeklinkers. Het Chinees kent veel twee- of drieklanken. Elke losse klinker in een twee- of drieklank krijgt evenveel 'gewicht'. We vergelijken de Chinese klinkers in onderstaande tabel steeds met de ons bekende Nederlandse klanken. Een enkele keer kan de Chinese 'u' echter voor verwarring zorgen.

1. De Chinese 'u' spreken we uit als een ronde 'oe' en aan het begin van een woord als een Engelse 'w'. In de combinatie 'un' is de 'oe' niet rond. Daardoor klinkt de combinatie '-un' niet als 'oen' in 'zoen', maar ergens tussen 'oen' in 'zoen', 'uun' in 'opportunity' en 'uen' in 'individuen'.

2. De Chinese klank 'iu' ligt ergens tussen de Nederlandse 'jo' in 'Joke' en de 'ieuw' in 'nieuw'. Het hangt er maar van af of u nadruk legt op de i (ie) of op de u (oe). In het Chinees krijgen de i en de u evenveel nadruk. Dat klinkt dan als 'io' in 'radio', en zo staat deze klank in de tabel.

3. Zo duidelijk ligt het niet bij de omgekeerde 'iu'-klank, de 'ui'. De 'oe' en de 'ie' krijgen evenveel nadruk. De klank zit tussen de 'oei' van 'doei' en de 'wee' van 'WW' in. In de tabel staat hij bij de 'OEI' en ook bij de 'WEE'.

4. Een andere moeilijke klank is de Chinese 'ue'. Dat is de Nederlandse 'ue' in 'individuen'. Sommige mensen maken er een 'wee' van. Dat is fout, want de ü (met Umlaut) is een Nederlandse 'uu' en geen 'oe' en de Chinese 'e' is een stomme 'eu', geen 'ee'. Deze klank staat bij de 'UUE' in de klinkertabel.

5. De laatste klinkervalkuil. Als een ü volgt op een van de 'tandwrijfletters': j, q, x of op de y, schrijven de Chinezen geen Umlaut. Anders gezegd: na j, q, x of y is een u altijd 'uu' en nooit 'oe'. Niet echt handig dus!

E I N D K L A N K E N I N H E T C H I N E E S

Nederlands:	eindklank:	los:	opmerkingen:
A	-a	a	
AI	-ai	ai	
AN	-an	an	
ANG	-ang	ang	
AU	-ao	ao	
EE	-ei	ei	
EU	-e	e	
EUR	-r	er	
IE	-i	yi	
IN	-in	yin	
ING	-ing	ying	
IO	-iu	you	
JA	-ia	ya	
JANG	-iang	yang	
JAU	-iao	yao	
JEU	-ie	ye	
JEN	-ian	yan	
JONG	-iong	yong	
O	-o	o	(in: bos)
OE	-u	wu	
OEI	-ui	wei	(zie de toelichting)
OEN	-un	wen	
ONG	-ong		
OO	-ou	ou	(in: boos)
UAN	-uan	yuan	
UU	-u	yu	
UUE	-ue	yue	
UUN		yun	
WA	-ua	wa	
WAI	-uai	wai	
WAN	-uan	wan	
WANG	-uang	wang	

WEE	-ui	wei	(zie de toelichting)
WO	-uo	wo	(als in Engels: war)
WUN	-un	wen	
WUNG		weng	

EEN CHINEES ALFABET : BOPOMOFO

Het Chinees kent geen alfabet maar een tekenschrift. Toch hebben Chinese taalkundigen al voor de Tweede Wereldoorlog een soort lijst gemaakt met de hoofdklanken van het Algemeen Beschaafd Chinees. Chinese kinderen leren dit 'alfabet' nog steeds. Ze noemen het 'bopomof' ('ABC'). Hier komt het:

(BEGINKLANKEN)

bo	po	mo	fo,	de	te	ne	le,
ge	ke	he	ji,	qi	xi	zhi	chi,
shi	ri	zi	ci,	si	yi	wu.	

(EINDKLANKEN)

a	o	e	i,	u	er			
ai	ei	ao	ou	an	en	ang	eng	ong
ia	ie	iao	iu	ian	in	iang	ing	iong
ua	uo	uai	ui	uan	un	uang		
ue	uan	un.						

SAMENVATTING UITSPRAAK

We hebben nu de Chinese medeklinkers, klinkers en tonen behandeld. Per onderwerp hebben we vijf punten van toelichting gegeven. Probeer die vijftien punten te onthouden samen met de spellingregels van het pinyin en de vier tonen. Op de volgende bladzijde krijg je een aantal uitspraak oefeningen. Doe die in het begin elke dag een paar maal, en later tenminste eenmaal per week als 'vingeroefening'. Laat je door iemand corrigeren. Alle woorden die je erin tegenkomt, komen in de lessen terug. Dit is misschien een goed moment om te beginnen met een alfabetische kaartenbak, waarin je al je nieuwe woorden (met teken en uitspraak) opslaat. Zet voorop elke kaart het eerste karakter van het woord met de uitspraak en de betekenis. Achterop komen alle samenstellingen die je van het hoofdteken kent. Voorbeeld:

voorkant :	中	zhōng (midden)	
achterkant:	中国 中文	Zhōngguó (China) Zhongwen (Chinees)	... enzovoorts.

Ter afsluiting van dit gedeelte een Chinees kinderliedje. Op kinderfeestjes en partijen kunnen we er passende vliegbewegingen bij maken: omhoog wanneer de melodie omhoog gaat enzovoorts.

4/4	do do 飞阿	mi mi/ 飞阿	do do 飞阿	so so/ 飞阿,	do do 飞阿	mi mi/ 飞阿	do do 飞阿	so so, 飞阿,
	fei a	fei a	fei a	fei a,	fei a	fei a	fei a	fei a,
	vliege	vliege	vliege	vliege,	vliege	vliege	vliege	vliege,
4/4	mi mi 飞阿	mi mi/ 飞阿	re re 飞阿	re 飞	re/ 过	do ti 一座	do 大	re/ do//. 雪山!
	fei a	fei a	fei a	fei	guo	yizuo	da	xueshan!
	vliegevliege	vliegevliege	over	een	grote	sneeuwberg!		

UITSPRAAKOEFENINGEN

1. Spreek uit in alle tonen:

妈 mā	麻 mā	马 mā	骂 mā	吗 ma
一 yī	姨 yí	以 yǐ	意 yì	
方 fāng	房 fāng	访 fǎng	放 fàng	

2. Woorden van een lettergreep:

他 tā	茶 chá	打 dǎ	大 dà
来 lái	太 tài	菜 cài	在 zài
东 dōng	中 zhōng	同 tóng	从 cóng
西 xī	七 qī	几 jǐ	一 yī
点 diǎn	见 jiàn	钱 qián	先 xiān
知 zhī	吃 chī	日 rì	子 zǐ
作 zuò	错 cuò	说 shuō	收 shōu
驾 jià	员 yuán	远 yuǎn	院 yuàn
休 xiū	息 xī	学 xué	谢 xiè
专 zhuān	船 chuán	卷 juǎn	全 quán
水 shuǐ	学 xué	去 qù	最 zuì
文 wén	问 wèn	晚 wǎn	万 wàn
昏 hūn	欢 huān	红 hóng	黄 huáng

3. Twee lettergrepen:

中国 Zhōngguó	中文 Zhōngwén
上海 Shanghai	香港 Xiānggāng
住在 zhùzài	重庆 Chóngqīng
工作 gōngzuò	同事 tóngshì
小学 xiǎoxué	欢迎 huānyíng
健康 jiànkāng	电影 diànyǐng
现在 xiànzài	再见 zàijiàn

4. Lange woorden:

自行车 zìxíngchē	生活汉语 Shēnghuó Hányǔ
旅行社 lǚxíngshè	英汉词典 Yīnghàn Cídiǎn
洗澡间 xǐzǎojiān	多长时间 duōcháng shíjiān

5. De neutrale toon:

他们 tāmen	名字 míngzi
喜欢 xǐhuān	客气 kèqi

6. De halve derde toon:

北京 Běijīng	火车 huǒchē
小孩 xiǎohái	买来 mǎilái
请问 qǐngwèn	好看 hǎokàn

7. Twee derde tonen:

友好 yǒuhǎo	等等 děngděng
你好 nǐ hǎo!	你早 nǐ zǎo!

8. De Beijingse 'r' aan het eind:

花 huā	歌 gē	玩 wán	这里 zhèlǐ
花儿 huār	歌儿 gēr	玩儿 wār	这儿 zhèr
小孩子 xiǎoháizi	一会儿 yíhuìr	一点儿 yídiǎnr	哪里 nǎlǐ
小孩儿 xiǎohár	一会儿 yíhuèr	一点儿 yídiār	哪儿 nǎr

Toelichting: het verkleinwoord -子 (-zǐ) en de plaatsaanduiding -里 (-lǐ) worden in de spreektaal vaak vervangen door de klank -儿 (-er).

9. Bijna hetzelfde woord, bijna dezelfde betekenis:

买 mǎi (kopen) 卖 mài (verkopen) 哪 nǎ (wat) 那 nà (dat)

TONGBREKERS

四	是	四,	十	是	十
Sì	shì	sì,	shí	shì	shí.
4	is	4,	10	is	10.

十四	是	十四,	四十	是	四十
Shísi	shì	shísi,	sìshí	shì	sìshí.
14	is	14,	40	is	40.

四	不是	十,	十	不是	四.
Sì	bu shì	shí,	shí	bu shì	sì.
4	niet is	10,	10	niet is	4.

十四	不是	四十,	四十	不是	十四.
Shísi	bu shì	sìshí,	sìshí	bu shì	shísi.
14	niet is	40,	40	niet is	14.

中华	人民	共和国 /	南京	长江	大桥.
Zhōnghuá	Rénmín	Gōnghéguó /	Nánjīng	Cháng Jiāng	dà qiáo.
Chinese	Volks-	Republiek /	Nanking	Lange Rivier	grote brug.

(De grote brug over de Lange Rivier bij Nanjing, Chinese Volksrepubliek)

小	学生	上	小学,	在	小学	学	中文.
Xiǎo	xuéshēng	shàng	xiǎoxué,	zài	xiǎoxué	xué	Zhōngwén.
Kleine	scholier	naar	basisschool,	in	basisschool	leren	Chinees.

(Kleine scholier(tjes) gaan naar de basisschool, op de basisschool willen ze Chinees leren.)

小	学生	小	张 /	坐	车	去	汽车站,
Xiǎo	xuéshēng	xiǎo	Zhāng /	zuò	chē	qù	qìchēzhàn,
Kleine	scholier	kleine	Zhang /	met de	bus	naar	busstation,

一	上车	就	想	坐,
yī	shàng chē	jiù	xiǎng	zuò,
eenmaal	ingestapt	al	wil	zitten,

一	坐车	就	想	下,
yī	zuò chē	jiù	xiǎng	xià,
eenmaal	zitten bus	al	wil	uitstappen,

一	下车	又	想	上.
yī	xià chē	yòu	xiǎng	shàng.
eenmaal	uitgestapt	ook	wil	instappen.

(Scholierdje kleine Zhang gaat met de bus naar 't busstation. Zodra hij instapt, wil hij zitten. Als hij eenmaal zit, wil hij er uit. En als hij er uit is, wil hij er weer in.)

EENVOUDIGE CHINESE ZINSBOUW

Wie Frans op de middelbare school heeft geleerd, weet uit de eerste hand hoe anders in sommige landen de spreektaal en de 'algemeen beschaafde spreektaal' zijn. In Frankrijk heet die gewone, soms ongrammaticale spreektaal 'argot' en er zijn zelfs speciale woordenboeken voor - al kun je het ook al een klein beetje uit de Franse Asterixedities leren. De Leidse sinoloog dr Jeroen Wiedenhof heeft als eerste een grammatica van het levende gesproken Chinees samengesteld die voldoende aandacht aan het Chinese 'argot' (口语 kǒuyǔ) besteedt. Ik verwijs graag naar zijn boek. In deze korte inleiding geef ik alleen de voornaamste basisregels van het 'Schoolchinees', de taal zoals Chinese basisscholieren die leren lezen en schrijven.

We beginnen met de persoonlijke voornaamwoorden:

我	wǒ	ik	我们	wǒmen	wij
你	nǐ	jij	你们	nǐmen	jullie
您	nín	u	您们	nínmen	u
他(她)	tā	hij (zij)	他们(她们)	tāmen	zij

In het Chinees bestaan geen naamvallen. 我 wǒ staat dus voor: ik, me, mij en soms voor mijn, 你 nǐ voor: jij, je, jou, soms voor jouw enz. Het achtervoegsel 们 men wordt voornamelijk na aanduidingen van personen gebruikt. Meestal is in het Chinees het meervoud van een woord gelijk aan het enkelvoud. Dus: 人 ren is: mens of mensen, al naar het zinsverband. Chinese woorden bestaan uit karakters. Elk karakter is op zichzelf een woord. Samengestelde woorden bestaan uit een paar karakters:

bijwoord + werkwoord	好吃	hǎo-chī,	goed-eten = lekker zijn
werkwoord + naamwoord	吃饭	chī-fàn,	eten-rijst = warm eten
werkwoord + werkwoord	帮助	bāng-zhù,	helpen-helpen = helpen
naamwoord + naamwoord	中国	Zhōng-guó,	Midden-land = China

Een eenvoudige Chinese zin bestaat uit een onderwerp voor een gezegde:

ONDERWERP + GEZEGDE

我去 wǒ qù ik ga 你去 nǐ qù jij gaat

Een steunwoord achter aan de zin maakt deze vragend of gebiedend:

ONDERWERP + GEZEGDE + STEUNWOORD

你去吗? nǐ qù ma? ga jij?
 你去吧! nǐ qù ba! ga jij maar!

Een ander steunwoord na het werkwoord kan de zin een voltooid aspect geven:

我去 wǒ qù ik ga 我去了 wǒ qù le ik ben gegaan

In het Chinees kan na bijna elk werkwoord een voorwerp komen:

WERKWOORD + VOORWERP, afgekort: (W+V)

We onderscheiden daarbij geen lijdende, meewerkende of andere voorwerpen. We spreken dus gewoon van een werkwoord en het bijbehorende voorwerp:

去中国	qù Zhōngguó	= gaan (naar) China	= naar China (gaan)
在中国	zài Zhōngguó	= zich bevinden in China	= in China (zijn)
学中文	xué Zhōngwén	= leren Chinees	= Chinees leren
帮助我	bāngzhù wǒ	= helpen mij	= mij helpen
吃饭	chī fàn	= eten rijst	= warm eten

We kennen nu vier basispatronen voor eenvoudige Chinese zinnen:

A. werkwoord:	吃 chī.
B. werkwoord-voorwerp:	吃饭 chīfàn.
C. werkwoord-steunwoord:	吃了 chīle.
D. werkwoord-voorwerp-steunwoord:	吃饭了 chīfànle.

Met het onderwerp 我 wǒ voor het werkwoord gevoegd krijgen we:

A. 我吃	wǒ chī
B. 我吃饭	wǒ chīfàn
C. 我吃了	wǒ chīle
D. 我吃饭了	wǒ chīfànle

Met het 'bijwoord' 不 bù voor het werkwoord maken we een zin ontkennend:

ONDERWERP + BIJWOORD + WERKWOORD

你去	nǐ qù	= jij gaat.
你不去	nǐ bù qù	= jij gaat niet.
你不去吗?	nǐ bù qù ma?	= ga jij niet?
你不去了	nǐ bù qùle	= jij gaat niet meer.
你不去了吗?	nǐ bù qùle ma?	= ga jij niet meer?

Soms staan er meer werkwoorden achter elkaar in een zin:

ONDERWERP + GEZEGDE 1 + GEZEGDE 2

We nemen als voorbeeld een aantal zinnen met het onderwerp 'ik':

A. 我去	wǒ qù	= ik ga.	O+W
B. 我在	wǒ zài	= ik ben er ('ik bevind mij').	O+W
C. 我学	wǒ xué	= ik leer.	O+W
D. 我去中国	wǒ qù Zhōngguó	= ik ga naar China.	O+W+V
E. 我在中国	wǒ zài Zhōngguó	= ik ben in China.	O+W+V
F. 我学中文	wǒ xué Zhōngwén	= ik leer Chinees.	O+W+V

We kunnen nu telkens twee van deze zinnen samenvoegen tot een nieuwe zin met een onderwerp en twee gezegden:

A+C: 我去学	wǒ qù xué (ik ga leren).
D+C: 我去中国学	wǒ qù Zhōngguó xué (ik ga naar China, leren).
D+F: 我去中国学中文	wǒ qù Zhōngguó xué Zhōngwén (ik ga naar China, Chinees leren).
E+F: 我在中国学中文	wǒ zài Zhōngguó xué Zhōngwén (ik leer Chinees in China).

De laatste zin kunnen we uitbreiden met bijwoorden en steunwoorden:

你去中国不学中文吗? nǐ qù Zhōngguó bù xué Zhōngwén ma?
 你去了中国不学中文吗? nǐ qù Zhōngguó bù xué Zhōngwén ma?

Bijwoorden en steunwoorden blijven in een kettingzin voor of achter het werkwoord staan dat erdoor wordt bepaald:

我不去中国学 wǒ bù qù Zhōngguó xué
 (ik ga niet naar China om te leren).
 我去了中国学 wǒ qùle Zhōngguó xué
 (ik ben naar China geweest om te leren).
 我在中国学了 wǒ zài Zhōngguó xuéle
 (ik heb in China geleerd).

Anders gezegd: in het Chinees vormen bijwoord, werkwoord, voorwerp en steunwoord samen een eenheid. Zo'n eenheid noemen we een gezegde.

GEZEGDE = (BIJWOORD + WERKWOORD + VOORWERP + STEUNWOORD).

Een eenvoudige Chinese zin kan bestaan uit:

A. Alleen een onderwerp: 我 wǒ.
 B. Alleen een gezegde: 吃饭了 chīfànle.
 C. Onderwerp en 1 gezegde: 我吃饭了 wǒ chīfànle.
 D. Onderwerp en 2 gezegden: 我在中国吃饭了 wǒ zài Zhōngguó chīfànle.

Na deze zinnen kan nog een afsluitend steunwoord komen dat de zin een vragende, gebiedende of aanvoegende wijs geeft. In zinnen met meerdere gezegden achter elkaar kan het ene gezegde als een bepaling bij het andere gezegde werken. Voorbeeld:

我在中国学中文 wǒ zài Zhōngguó xué Zhōngwén;
 在中国 'zài Zhōngguó' is een plaatsbepaling bij:
 学中文 'xué Zhōngwén'.

Een bijwoord als 一起 yìqǐ (samen) is ook een bepaling bij een werkwoord en staat meestal voor het werkwoord dat erdoor wordt bepaald.

Samenvatting: de volgorde van de zinsdelen in een Chinese zin is:

- A. onderwerp (A en B mogen van
- B. bepalingen (bijvoorbeeld van plaats) plaats wisselen)
- C. werkwoord+voorwerp+steunwoord
- E. steunwoorden zoals 吗 ma, 吧 ba

Het steunwoord 了 le aan het eind van een gezegde en geeft een voltooid aspect aan dit gezegde. Een enkele keer moeten we 了 le nog weer anders vertalen:

走	✓ zou	lopen, (weg)gaan
他走	tā zou	hij loopt, hij gaat (weg) (tegenwoordige tijd)
他走了	tā zǒule	hij heeft gelopen, hij is weg (voltooid aspect)
我们走了	wǒmen zǒule	betekent echter: wij gaan NU weg!

Tenzij uit het zinsverband anders blijkt, geeft 了 le een voltooid aspect aan het werkwoord. Is dat niet het geval, probeer het dan te vertalen met 'nu'.

吗 ma aan het eind van een zin heeft de functie van een vraagteken. De woordvolgorde van een stellende zin en een vraagzin is hetzelfde. Je kunt dus een zin vragend maken door er 吗 ma achter te zetten.

吧 ba geeft een aanvoegende of gebiedende wijs aan de zin.

呢 ne achteraan een zin geeft het werkwoord van die zin een 'progressief' aspect: de handeling is nog aan de gang.

我学中文	wǒ xué Zhōngwén	= ik leer Chinees.
你学中文吗?	nǐ xué Zhōngwén ma?	= leer jij Chinees?
你学中文吧!	nǐ xué Zhōngwén ba!	= leer jij maar Chinees!
我学中文呢	wǒ xué Zhōngwén ne	= ik ben Chinees aan het leren. Maar:
你呢?	nǐ ne?	= en jij dan?

In het Chinees is het verschil niet te zien tussen werkwoorden, bijwoorden en bijvoeglijke naamwoorden. Er zijn namelijk geen vervoegingen of verbuigingen. Uit de plaats van een woord in een zin, kunnen we vaak afleiden of het een werkwoord, bijwoord of bijvoeglijk naamwoord is. Een bijwoord staat voor een werkwoord. Een bijvoeglijk naamwoord staat voor een zelfstandig naamwoord. Veel woorden zijn soms werkwoord, soms bijwoord en soms naamwoord. We moeten dan opletten waar zo'n woord in de zin staat:

好	hǎo	kan betekenen: goed, klaar of goed zijn.
站	zhàn	kan betekenen: staan of station.

Hoe kun je zien om welke woordsoort het gaat? Vuistregels:

1. Zelfstandige naamwoorden worden vaak gevolgd door het verkleinwoordje -子 -zi. Voorbeeld: 孩子 haizi, kind.
2. Voor bijvoeglijke naamwoorden staat vaak een bijwoord als 很 hěn (erg), 更 gēng (meer), 太 tài (te), 最 zuì (meest).
3. Soms wordt een werkwoord gevolgd door het modale hulpwoord 得 dé.
4. Na een bijwoord kunnen we vaak het hulpwoord -地 -de verwachten.
5. Na een voorzetsel staat vaak het hulpwoord -边 -biān (kant, zijde).
6. Na hoofdtelwoorden staat meestal een zogenaamd maatwoord zoals -个 -gè, -本 -běn, -件 -jiàn enz.
7. Voor rangtelwoorden staat altijd het hulpwoord 第 -dì.
8. In bijna alle andere gevallen moet het zinsverband uitkomst bieden.

CHINESE KARAKTERS

Het Chinese schrift is ontstaan als een beeldschrift voor opschriften op orakelbotten en andere voorwerpen. De eenvoudigste Chinese tekens zijn nog steeds zulke beeldtekens:

日 rì zon 月 yuè maan 人 rén mens 木 mù boom of hout

Soms stellen ze een abstract begrip voor:

上 shàng boven 下 xià beneden

Er zijn ongeveer 200 van zulke beeldtekens. We noemen ze wortels of radicalen. Meestal zijn in een Chinees teken twee of meer wortels samengevoegd: 日 en 月 zijn samen 明 míng (helder); een 人 die tegen een 木 leunt, is 休 xiū (rust).

De meeste samengestelde tekens bevatten echter behalve een radicaal ook een aanwijzing voor de uitspraak (bedenk dat de uitspraak van het Chinees ten tijde van het ontstaan van het schrift anders was dan nu). Het woord 早 zǎo betekent 'vroeg'. Het stelt de opgaande zon (日) voor. Met de radicaal 艹 (plant) erboven wordt het 草 cǎo (gras). Kun je aangeven wat het verschil in uitspraak tussen beide is?

Hieronder zie je twee voorbeelden van tekens met dezelfde uitspraakstam en verschillende radicalen. Ook de tonen verschillen.

方 fāng:

芳 fāng 房 fāng 防 fāng 访 fǎng 纺 fǎng 放 fàng

巴 bā:

吧 bā 芭 bā 疤 bā 耙 bà 把 bǎ 爸 bà

Hieronder geven we de meest voorkomende radicalen met hun betekenis. In ieder Chinees woordenboek vind je een volledige lijst, want de duizenden verschillende tekens staan meestal op radicaal gerangschikt. We komen nog terug op het gebruik van een eenvoudig Chinees woordenboek.

DE VOORNAAMSTE RADICALEN

一 een	宀 dak	艹 plant	(korte vorm van 草)
十 tien	辵 lopen	竹 bamboe	(korte vorm van 竹)
弓 boog	米 rijstkorrel	刀 mes	(korte vorm van 刀)
女 vrouw	禾 rijstplant	亻 mens	(korte vorm van 人)
子 kind	雨 regen	氵 water	(korte vorm van 水)
冫 ijs	马 paard	衤 kleet	(korte vorm van 衣)
羽 veer	气 lucht	讠 woord	(korte vorm van 言)
车 wagen	田 veld	灬 vuur	(korte vorm van 火)
虫 kever	日 zon	扌 hand	(korte vorm van 手)
牛 koe	口 mond	忄 hart	(korte vorm van 心)
山 berg	方 richting	纟 zijde	(korte vorm van 系)
头 hoofd	足 voet	犭 hond	(korte vorm van 犬)
夕 nacht	石 steen	饣 eten	(korte vorm van 食)
目 oog	广 dak	钅 metaal	(korte vorm van 金)
舟 boot	门 deur	月 maan	(staat ook voor 肉 vlees)
疒 ziek	木 hout	土 aarde	(staat ook voor 土 jongeman)
鱼 vis	力 kracht	王 koning	(staat ook voor 玉 jade)

HOE JE CHINESE TEKENS SCHRIJFT

Er zijn verschillende manieren van schrijven. De Chinezen hebben net als wij hun drukletters, blokletters, schrijffletters en sierletters. Alle Chinese tekens in dit bestand zijn drukletters zoals die sinds 1100 na Christus bestaan: het zogenaamde Song-type (宋 Song). Chinese kinderen leren schrijven in blokletters (楷 kai). Ontwikkelde Chinezen besteden veel zorg aan hun handschrift. Het moet vooral evenwichtig en vloeiend zijn. Voor een beginner zijn Chinese schrijffletters moeilijk leesbaar. Het mooiste en moeilijkste schoonschrift heet 草 cao. Dat betekent 'gras', maar ook: een krabbeltje, inderhaast geschreven. Grasschrift moet er uitzien alsof u achteloos in een vloeiende beweging uw letters op papier hebt gegooid. Mooie voorbeelden van grasschrift worden voor veel geld verkocht. Zegelschrift (篆 zhuan) is een ouder soort schrift. U kunt er de oorspronkelijke beeldtekens duidelijker in herkennen dan in modern schrift. Het werd vanouds gebruikt om namen in officiële zegels of naamstempels te kerven. U kunt in China (of op zondagen in de Chinese tuin in Haren) zo'n naamstempel laten maken. Ze worden vaak gebruikt in plaats van een handtekening. Een tussenvorm tussen zegelschrift en modern handschrift is het lopend schrift (行 xing).

Chinese blokletters bestaan uit acht soorten pennestreken:

一	橫	heng	horizontaal	提	tí	omhoog
丨	豎	shù	verticaal	钩	gōu	haakje
丿	撇	piě	links omlaag	折	zhé	bocht
㇇	捺	nà	rechts omlaag	点	diǎn	stip

De hoofdschrijfrichting in het Chinees is:

van links naar rechts, van boven naar beneden.

De schrijfvolgorde van de pennestreken is belangrijk. Als je snel geschreven Chinees wilt lezen, is de gang van de pen over het papier je belangrijkste houvast om de tekens te herkennen. De schrijfvolgorde van een Chinees teken is (zie ook de Chinese schoolplaat die bij deze inleiding wordt uitgedeeld):

1. eerst horizontaal, dan verticaal
2. eerst links omlaag, dan rechts omlaag
3. van boven naar beneden
4. van links naar rechts
5. eerst buiten, dan binnen
6. eerst binnen, dan afsluiten
7. eerst het midden, dan de zijanten

Een van de aardigste manieren om Chinees te leren schrijven, is met het freewareprogramma *Write Chinese*, dat door de docent gratis ter beschikking wordt gesteld. Neem daarvoor op een van de volgende lessen een diskette mee. Kopieer de gehele inhoud van de diskette op een directory van uw harde schijf. Ga naar de startknop van Windows en draai ('Uitvoeren') het programma CHINESE.EXE. Windows opent dan een venster voor het openingsmenu van *WriteChinese* (met authentieke Chinese muziekjes uit de jaren '70).

写字笔顺规则表

规 则	例字	笔 顺
先横后竖	十	一 十
	下	一 丅 下
先撇后捺	八	丿 八
	天	丿 天
从上到下	三	一 二 三
	京	一 二 三 京
从左到右	地	土 地
	做	亻 佥 做
从外到内	月	冂 月
	向	冂 向
先里头后封口	日	冂 日 日
	团	冂 团 团
先中间后两边	小	丨 小 小
	水	丨 才 水

BEKNOPTE CHINESE KWARTIERSTAAT

<p>爷爷 ye2ye opa</p>	<p>奶奶 nai3nai oma</p>	<p>公公 gong1gong opa</p>	<p>婆婆 po2po opoe</p>
<p>伯伯 bo2bo oom (o)</p>	<p>叔叔 shu1shu oom (l)</p>	<p>爸爸 ba4ba vader</p>	<p>妈妈 ma1ma moeder</p>
<p>哥哥 ge1ge broer (o)</p>	<p>姑姑 gu1gu tante</p>	<p>弟弟 di4di broertje</p>	<p>舅舅 jiu4jiu oom</p>
<p>表哥哥 biao3ge1</p>	<p>姐姐 jie3jie zus (o)</p>	<p>妹妹 mei4mei zusje</p>	<p>堂哥哥 tang2ge1</p>
<p>表表哥哥 biao3di4</p>	<p>我 wo3 ik</p>	<p>兄弟 di4di broertje</p>	<p>堂堂哥哥 tang2di4</p>
<p>表表表哥哥 biao3jie3</p>	<p>儿子 er2zi</p>	<p>兄弟 di4di broertje</p>	<p>堂堂堂哥哥 tang2jie3</p>
<p>表表表表哥哥 biao3mei4</p>	<p>孙子 sun1zi</p>	<p>兄弟 di4di broertje</p>	<p>堂堂堂堂哥哥 tang2mei4</p>
			<p>"cousins"</p>
			<p>"cousins"</p>

Voor een volledige lijst verwant- en maagschapsnamen (dus ook "nephews", "nieces" en schoonfamilie): Janey Chen, *A Practical English-Chinese Pronouncing Dictionary* (Rutland en Tokio 1970-) 590-598 (N.B. de spelling ("Yale") wijkt iets af van het Pinyin).

李白靜夜思

床前明月光 疑是地上霜 (klerkenschrijft)
舉頭望明月 低頭思故鄉

床前明月光 疑是地上霜 (blokletter)
舉頭望明月 低頭思故鄉

床前明月光 疑是地上霜 (cursief)
舉頭望明月 低頭思故鄉

床前明月光 疑是地上霜 (drukletter, oude spelling)
舉頭望明月 低頭思故鄉

床前明月光 疑是地上霜 (drukletter, nieuwe spelling)
舉頭望明月 低頭思故鄉

Stille nachtedachten

(naar Li Bai)

Ijzelt het soms in dit oord?
Voor mijn bed de lichte maan.
'k Hef mijn hoofd en zie haar schijnsel,
'k Rust en denk aan thuis.